

❖ شرح روش

- ✓ ویتراکتومی نوعی از جراحی چشمی است که برای درمان برخی از اختلالات شبکیه و زجاجیه به کار می‌رود. شبکیه بافت حساس به نور در قسمت عقب کره چشم است. زجاجیه ماده شفاف و ژله‌ای است که بخش میانی چشم را پر می‌کند جراحی ویتراکتومی اغلب باعث بهبود بینایی یا تثبیت آن می‌شود. خون یا باقی‌مانده‌های ناشی از عفونت یا التهاب که ممکن است باعث انسداد یا محو شدن تصویر برای تمرکز بر روی شبکیه شود، توسط جراحی خارج می‌شود. بافت آسیب‌دیده‌ای که ممکن است باعث جابه‌جایی، چروک‌خوردگی یا ازهم‌گسیختگی شبکیه شود، با جراحی ویتراکتومی خارج می‌شود. در صورتی که شبکیه در محل اصلی خود نباشد، بینایی کاهش می‌یابد.
- ✓ با این روش، هم‌چنین می‌توان جسم خارجی را که به دنبال ضربه در داخل چشم گیر افتاده است، خارج نمود. در صورتی که این اجسام خارج نشوند، بینایی در اغلب موارد دچار آسیب می‌شود. در طی این جراحی، زجاجیه تخلیه شده و معمولاً با مایع سنگین (مثل پرفلورن) جایگزین می‌شود.

نحوه جراحی ویتراکتومی

- علائمی که نیاز به ویتراکتومی را در فرد به وجود می‌آورد معمولاً در یک چشم رخ می‌دهد، ولی گاهی هر دو چشم را نیز درگیر می‌کند که این علائم عبارتند از:
- ✓ جرقه‌های نورانی در میدان بینایی
- ✓ تاری دید
- ✓ موج‌دار دیدن تصاویر
- ✓ گاهی از دست دادن تدریجی بینایی، از آنجا که این حالت بسیار آهسته بروز می‌کند بیمار ممکن است متوجه آن نگردد.

❖ دلایل انجام

- از عللی که باعث آسیب به چشم و درنهایت انجام ویتراکتومی می‌شود می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:
- ✓ رتینوپاتی دیابتی، اگر خون‌ریزی و کشیدگی بر روی شبکیه وجود داشته باشد.
- ✓ برخی از موارد جداشدگی شبکیه
- ✓ عفونت بخش‌های داخلی کره چشم
- ✓ جراحی شدید چشم
- ✓ چروک‌شدگی ماکولا (ناحیه مرکزی شبکیه)
- ✓ سوراخ شدن ماکولا
- ✓ به دنبال بروز برخی اختلالات بعد از جراحی کاتاراکت (آب مروارید)

❖ عوامل خطر

- عواملی که باعث تشدید بیماری و نیاز به انجام این جراحی می‌شوند را می‌توان به صورت زیر نام برد:
- ✓ بالا رفتن سن
- ✓ دیابت شیرین
- ✓ ضربه و جسم خارجی
- ✓ بیماری‌های عروقی
- ✓ سابقه جداشدگی شبکیه
- ✓ عوارض جراحی چشم
- ✓ تومورها و التهابات

❖ عوارض احتمالی

- تمامی جراحی‌ها دارای خطراتی هستند، اما در جراحی ویتراکتومی میزان عوارض نسبت به مزایای عمل بسیار کم‌تر می‌باشد این عوارض شامل:
- ✓ عفونت
- ✓ خون‌ریزی
- ✓ جداشدگی شبکیه
- ✓ ضعف بینایی
- ✓ افزایش فشار چشم
- ✓ خطر احتمالی جراحی ویتراکتومی افزایش سرعت شکل‌گیری کاتاراکت می‌باشد.

✓ اگرچه در موارد نادر، مدت کوتاهی بعد از ویتراکتومی، کاتاراکت پیشرفت می کند ولی در بیماران سال خورده اغلب کاتاراکت بعد از چند ماه پیشرفت خواهد کرد.

❖ **عواقب مورد انتظار**

قدرت بینایی شما بعد از جراحی به چندین متغیر وابسته است، به خصوص در مواردی که قبل از انجام ویتراکتومی بیماری چشمی باعث آسیب دائمی به شبکیه شده باشد. چشم پزشکی با توجه به شرایط شما راجع به میزان احتمال بهبود بینایی توضیح خواهد داد.

❖ **اقدامات قبل از عمل**

- ✓ شب قبل از عمل، شام سبک میل کرده و از ساعت ۱۲ شب ناشتا باشید.
- ✓ مژه چشم، قبل از عمل باید کوتاه شود.
- ✓ قبل از انتقال به اتاق عمل، ممانه (ادرار) را تخلیه نمایید.
- ✓ قبل از رفتن به اتاق عمل زیورآلات، اجسام فلزی، گیره سر، دندان مصنوعی و... را باید از خود دور کنید.
- ✓ باید کلیه لباس های خود (لباس زیر، جوراب و...) را درآورید و لباس مخصوص اتاق عمل را بپوشید.
- ✓ در صورت داشتن سابقه بیماری و سابقه حساسیتی (دارویی، غذایی) پرستار و پزشک معالج را در جریان امر قرار دهید.
- ✓ در صورتی که بیماری خاصی دارید که تحت درمان هستید، به پزشک و پرستار خود اطلاع دهید، زیرا ممکن است نیاز باشد داروهای شما قطع و داروهای جدید جایگزین شود.

- ✓ بی حرکتی پس از عمل می تواند باعث رکود خون در پاها و افزایش احتمال عفونت ریه ها گردد، لذا ورزش های تنفسی (تنفس عمیق و سرفه) و چرخش پا را بلافاصله پس از عمل انجام دهید.
- ✓ عمل شما ممکن است تحت بی هوشی عمومی یا بی حسی موضعی انجام شود.

❖ **روش انجام**

- ✓ جراحی در حین مشاهده چشم توسط میکروسکوپ انجام می شود. وسایل ظریف جراحی با ایجاد برش کوچک در صلبیه (بخش سفیدرنگ چشم) در داخل چشم قرار می گیرند.
- به منظور دستیابی به بهترین میزان بینایی ممکن برای شما، چشم پزشکی یک یا چند مورد از موارد زیر را انجام دهد:
- ✓ خارج کردن تمام زجاجیه کدر شده
- ✓ خارج کردن بافت آسیب دیده موجود و تلاش برای برگرداندن شبکیه به محل اصلی خود
- ✓ خارج کردن جسم خارجی که ممکن است در چشم باشد.
- ✓ درمان با لیزر برای کاهش احتمال خونریزی در آینده یا ثابت کردن از هم گسیختگی شبکیه
- ✓ جایگزین کردن گاز یا هوا در چشم برای کمک به باقی ماندن شبکیه در محل مناسب (حباب به آهستگی از محل خود ناپدید خواهد شد).
- ✓ جایگزین کردن روغن سیلیکون در چشم که معمولاً نیاز به جراحی بعدی دارد.

- ✓ احتمال وقوع درد یا ناراحتی بعد از جراحی قابل انتظار است. استفاده از محافظ چشمی برای مدت کوتاهی بعد از عمل توصیه می شود.
- ✓ چشم پزشکی در مورد استفاده از قطره چشمی و زمان از سر گرفتن فعالیت های معمول با شما صحبت خواهد کرد.

❖ **مراقبت های بعد از عمل:**

- ✓ بعد از عمل جهت محافظت از محل عمل و ضربه به چشم از محافظ پلاستیکی به مدت یک هفته استفاده کنید. (محافظ قابل شستشو است و میتوانید هر روز آنرا با آب و صابون بشوید).
- ✓ جراحی ویتراکتومی اغلب باعث بهبود بینایی یا تثبیت آن میشود.
- ✓ به توصیه های جراح در مورد موقعیت سر و نحوه استراحت به دقت عمل کنید زیرا رعایت نکردن دستورات می توان موجب شکست درمان شود.
- ✓ از خم و راست شدن و حرکت سریع پرهیز کنید.
- ✓ نماز خواندن از روز عمل با تیمم بلا مانع است
- ✓ زمان حمام کردن را از پزشک خود سؤال کنید (معمولاً اگر عمل با عارضه توام نباشد از روز پنجم می توان حمام کرد).
- ❖ **در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟**
- ✓ بروز هرگونه نشانه عفونت (خونریزی، قرمزی، درد، تورم یا تب) پس از جراحی
- ✓ بدتر شدن وضعیت بینایی پس از اتمام دوره نقاهت بعد از جراحی